

Slægten Bøving

Slægten Bøving stammer fra byen Hattingen ved floden Ruhr i Nordrhein-Westfalen i Tyskland.

Gennem flere generationer var familien Bövingh en anset købmands- og juristfamilie, og blandt byens mest indflydelsesrige borgere. Familien kan påvises at have levet i Hattingen siden det 16. århundrede.

Hattingen var en beboelse, der i det 14. århundrede udviklede sig til en egentlig by. Der opstod efterhånden en livlig handel med produkter fra oplandet; med jern- og stålvarer, uld, klæder, heste og korn, hvilket førte til byens blomstringstid i det 16. århundrede.

Byen led dog meget i slutningen af det 16. århundrede og i det 17. århundrede under de mange krige bl.a. Tredivårskrigen 1618 – 1648.

Den gamle bykerne i Hattingen er endnu delvist bevaret og kan stadig give et indtryk af, hvordan byen så ud i vore forfædres tid for 3-400 år siden. I renaissance-rådhuset fra 1576 har flere af dem fungeret som rådsherrer og borgmestre.

De var medlemmer af det fornemste laug – nemlig købmands- og bager laug, og familien Bövingh var beslægtet med de førende købmands- og rådsfamilier. Først og fremmest familierne Pelsers og Kielmann.¹

Anerne til den danske gren af slægten²

Grundlæggeren af den danske gren af slægten var

Franz Johan Gerhard Bøving, 1721 – 1789, der flyttede til Danmark og i 1757 købte Faaborg Apotek. Med ham fordanskedes navnet Bövingh til Bøving.

Hans tip-tip-oldeforældre er den første generation, der er kan dokumenteres sikkert, nemlig købmand **Herman Bövingh** og hustru **Adelheit Hansebans** i Hattingen. Årstallet for deres fødsel og død kendes ikke, men de har sandsynligvis levet fra midten af 1500-tallet til i begyndelsen af 1600-tallet. Børnene i ægteskabet var

- a) **Henrich**
- b) Catarine,
- c) Georg, vinhandler i Danmark g.m. Brigitte Kielman og
- d) Peter, der gik i kloster i Köln.

2. generation:

Henrich Bövingh giftede sig med borgmesterens datter **Magarete Pelsers**. Henrich Bövingh var købmand og blev senere også rådsherre - altså medlem af byens råd - i Hattingen. Han døde den 31. marts 1625.

Børnene var 2 sønner

- a) **Herman** og
- b) Johan, der også blev købmand. Johans søn Arnold g.m. Barbara Witte blev prokurator i Hattingen og havde 5 børn.

3. generation:

Herman Bövingh fødtes den 2. november 1614 og var notar og prokurator i Hattingen. Som sådan var han den øverste i gildet. Han giftede sig med **Anastasia Norsyn**, datter af rektoren på gymnasiet i Durlach.

I deres ægteskab var der 5 børn

- a) Georg, dragon i Prinsen af Oraniens livgarde. (Prinsen blev senere kong Wilhelm III af England.) Georgs brors søn *Johann Georg Bövingh*, som nævnes nedenfor, blev opkaldt efter ham Georg var gift med Cornelia Brunsfeld og havde 2 sønner.
- b) Johan Hermann, der var jurist,
- c) **Gottfried Johan**,
- d) Conrad, klædemager, der efter et ulykkeligt ægteskab med Anna Halsa Pelser rejste til Ostindien, men senere vendte tilbage og
- e) Maria Elisabeth, g.m. en skomager fra Breckerfelde.

I Herman og Anastasias tid rasede Tredivårskrigen og hærgede voldsomt i Tyskland. Ikke mindst civilbefolkningen rammes hårdt; store områder blev affolket og økonomien lagt i ruiner.

4. generation:

Gottfried Johan Bövingh fødtes i 1651 og blev allerede i 1673, da han var 22 år, optaget i Hattingens købmandslaug. Han var som notar og advokat travlt beskæftiget. Beklædte flere gange bormesterposten og var desuden leder af den evangelisk-lutherske kirke i Hattingen. Han bliver første gang nævnt som borgmester ved dåben af sønnen Christoph Gottfried den 2. september 1685.

Men handøde allerede som 48-årig, og sønnen *Johann Georg* nåede ikke hjem fra Hamburg, hvor han havde forsøgt at få job som huslærer; men fik først den triste nyhed, da faderen var begravet. Begravelsen fandt sted den 23. april 1699.

I kirkebogen noteres det om Gottfried Johan Bövingh: "oft gewesener Bürgermeister". Gottfried Johan Bövingh var gift med **Elsabetha Maria Toll**, døbt den 24. oktober 1649.

Hun var datter af købmand **Jürgen Toll**. Jürgen Toll blev begravet i Hattingen den 17. januar 1792 og var ved sin død 89 år gammel. Han havde da i 61 år været gift med **Elsa**, der døde i en alder af 86 og blev begravet den 20. februar 1692.

Elsabetha Maria Toll døde som 80-årig og blev begravet i august 1730 efter at have været enke i over 30 år. 2 år forinden havde hun mistet sin ældste søn *Johann Georg*, men har måske kunnet se noget af sin søn bevaret i barnebarnet *Franz Johan Gerhard Bøving* - grundlæggeren af den danske slægtsgren - der var 9 år gammel da hun døde.

Gottfried Johan og Elsabethas 7 børn var

- a) **Johann Georg**, født den 12. november 1676, død 1728, kun 52 år gammel,
- b) Conrad Arnold, notar og prokurator i Hattingen. Havde 3 sønner og 2 døtre.
- c) Elisabeth Catarina g.m. klædemager Joh. Henrich Wiesman og fik en datter, der selv fik 12 børn,
- d) Marie Elisabeth g.m. klædemager Joh. Henrich Rihcher,
- e) Christoph Gottfried, prokurator i Hattingen g.m. N. Block,
- f) Catarina Anna og
- g) Henrich Arnold, købmand i Burg-Steinfurt.

5. generation:

Johann Georg Bövingh forlod Hattingen, men i begyndelsen af det 18. århundrede levede hans brødre og fætre stadig som jurister i byen. En Bövingh nævnes i 1708 som borgmester og i 1712 som rådsherre.

Johann Georg Bövingh kom til at leve en lidt omtumlet tilværelse med mange genvordigheder og sorger. Dels som universitetsdocent, huslærer, missionær i Trankebar udsendt af den danske kong Frederik den 4. og endelig som præst i byen Kirchtimke, hvor sønnen **Franz Johann Gerhard Bövingh** blev født i 1721.

Franz' mor var Johann Georg Bövinghs 2. hustru **Charlotta Ottona Rapicani**, datter af godsforvalter **Franciscus (Franz) Rapicani** og hans hustru **Anna Catharina Oetken**. Franz Rapicani var som sin svigersøn vidt berejst og højt uddannet. I 1681 blev han udnævnt til forvalter af den tidligere svenske dronning Kristinas godser i hertugdømmet Bremen og opnåede efter dronningens død stillingen som "königlich-schwedischen Amtmanns in Zeven". Franz Rapicanis hustru var datter af den "oldenburgischen Landrentmeisters" **Johann Oetken**.¹

6. generation:

Franz Johann Gerhard Bövingh blev som nævnt grundlægger af den danske slægtsgren, da han flyttede til Danmark og overtog apoteket i Faaborg.

Hans fars spændende liv kan bl.a. følges i faderens dagbog, der er trykt i 1978 af Rotenburger Shriften.¹

En dagbog af Johann Georg Bövinghs sønnesøn, købmand i Bremen Franz Johann Bövingh (1773 – 1849) er ligeledes udgivet i 1974 af Historischen Gesellschaft Bremen.³

Slægten Bøvings våbenskjold

I familiearkiverne er flere illustrationer af slægtens våbenskjold bevaret.

Våbenskjoldet er alle steder grundlæggende ens både i den tyske og danske udgave. Det er uklart hvor og hvornår våbenskjoldet er skabt første gang.

I Danmark er våbenskjoldet oprettet for agnaterne efter apoteker i Faaborg, Franz Johan Gerhard Bøving og i "Våbenførende Slægter i Danmark" beskrives det således:

"Skjoldet sølv, deri en flyvefærdig rød bogfinke på den bladbevoksede gren af en grøn stub, der vokser på grøn jord.

Hjælmen kronet.

Hjælmmærke: En flyvefærdig rød bogfinke.

Hjælmlæde: Indvendig sølv, udvendig grønt.

Våbenet er optaget som nr. 60 i Heraldisk Selskabs Våbenrulle."

I familiearkivet i Bremen findes desuden en tegning af et våbenskjold for en Nicolaus Bufig, 1350, men det er ikke beskrevet nærmere, om der er en klar sammenhæng til Bøving familien.^{2 4 5}

Søren Bøving, september 2003

Mine aner:

1. Herman Bövingh og Adelheit Hansebans (1500 - 1600 tallet)
2. Henrich Bövingh (Død 1625) og Margrete Pelser
3. Herman Bövingh (1614 - ?) og Anastasia Norsyn
4. Gottfried Johan Bövingh (1651 – 1699) og Elisabetha Maria Toll (1649 – 1730)
5. Johann Georg Bövingh (1676 – 1728) og Charlotta Ottona Rapicani (Ca. 1696 – 1724)
6. Franz Johan Gerhard Bøving (1721 – 1789) og Magdalene Jensdatter Orten (1722 – 1791)
7. Preben Bøving (1762 – 1811) og Johanne Jacobsen (1759 – 1830)
8. Jens Orten Bøving (1794 – 1864) og Flora Elma Camilla Tolderlund (1810 – 1891)
9. Frantz Johan Gerhard Bøving (1845 – 1885) og Elisa Georgia Maria Petersen (1850 - ?)
10. Camilla Laura Elisabeth Bøving (1873 – 1962) og Michael Peter Michaelsen (1865 – 1959)
11. Johan Christian Michaelsen (1898 – 1967) og Petra Pedersen (f. 1916)
12. Grethe Bøving Andersen (f. 1937) og Tage Andersen (f. 1937)
13. Søren Henrik Bøving- Andersen (f. 1960)

¹ Rotenburger Schriften, Jahrgang 1978 – Heft 48/49: Des Lebenbeschreibung des Johann Goerg Bövingh (1676 – 1728) von Elfriede Bachmann

² Staatsarchiv Bremen, Bestand 16F, "Bövingsche Familienpapiere"

- a) "Erklerung der Stamtafel und Geschichte der Bövings Familie so weit selbe bekant ist".
- b) "Pro Memoria wegen der Kirchtimbeckshen Verwandtschaft"
- c) "Pro Memoria zu der Stammtafel nach des Gros Vaters Joh. Georg Böving Ciculum vitæ huæ"
- d) Wappen der Familie Böving
- e) Wappen der Nicolaus Bufig 1350

³ Bremische Weinachtsblätter; Historischen Gesellschaft Bremen; Heft 15; Weihnachten 1974: Aus dem Tagebuch des Bremer Kaufmanns Franz Böving, (1773 – 1849) von Karl H. Schwebel

⁴ Våbenførende Slægter i Danmark

⁵ Carl Bøving, Bremen